

OPAS UUSILLE ASIAKASPERHEILLE VARHAISKASVATUKSESSA

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Sosionomikoulutus

Kevät 2023

Sanni Autere

Tiia Tahvanainen

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli toteuttaa opas uusille asiakasperheille varhaiskasvatuksessa. Oppaan tarkoituksena oli tarjota tukea ja tarvittavaa tietoa uusille perheille. Tutkimustehtävänä oli tutkia huoltajien kokemuksia ja tarpeita liittyen varhaiskasvatuksen aloitukseen. Opinnäytetyön tilaajana toimi Norlandia Hillan päiväkoti Lempäälästä. Opinnäytetyön aihe oli työelämälähtöinen, ja tilaajalla oli tarve varhaiskasvatuksen aloitusta koskevalle oppaalle.

Toiminnallinen opinnäytetyö sisältää laadullisen tutkimuksen osion, jossa aineistonhankinta toteutettiin sähköisen Webropol-kyselyn avulla. Kysely lähetettiin Norlandia Hillan kahden alle 3-vuotiaiden ryhmän huoltajille. Kyselystä saatu aineisto analysoitiin teemoittelulla. Tietoperustassa käsitellään keskeisinä käsitteinä varhaiskasvatusta, varhaiskasvatuksen aloitusta, kiintymyssuhteen tukemista ja kasvatusyhteistyötä.

Tuloksista saatiin tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen tärkeys, käytännön asioista tiedottaminen, tutustumiskäyntien tarpeellisuus sekä myönteiset tuntemukset henkilökunnasta. Huoltajat halusivat saada tietoa käytännöistä ja konkreettisista asioista päiväkotiin liittyen. Lisäksi varhaiskasvatuksen aloitusta koskevaa opasta toivottiin. Tulosten perusteella huoltajien kokemukset päivähoiton aloituksesta ovat pääosin positiivisia ja onnistuneita. Huoltajat arvostavat ajantasaista tiedonkulkua, ja tuloksissa korostuu tiedonsaannin merkitys. Tulosten pohjalta muodostui varhaiskasvatuksen aloitusopas. Aloitusopas sisältää tietoa päiväkodin toimintatavoista, päivärytmistä, asiakasmaksuista sekä konkreettisen listan tarvittavista varusteista.

The aim of the practice-based thesis was to compile a guide for new client families in early childhood education (ECE). The purpose of the guide was to provide support and necessary information for new families. The research task was to study the experiences and needs of the guardians in connection with starting early childhood education. The thesis was commissioned by Norlandia Hilla day-care centre in Lempäälä. The topic originated from the commissioner's need for a guide on starting early childhood education.

A qualitative methodology was employed in this practice-based thesis in which material acquisition was carried out using an electronic Webropol survey. The questionnaire was sent to the guardians of two ECE groups with under three-year-old children. The data obtained from the survey were analysed by thematizing. The theoretical framework considers the key concepts of early childhood education, the start of early childhood education, supporting attachment relationship and ECEC partnership.

According to the results, the main findings were the importance of access to information and interaction, information in practical matters, the need for visits beforehand and positive staff experiences. The guardians wanted information on practices and concrete issues related to the activities of the day-care centre. In addition, a guide on the start of the early childhood education was requested. Overall, the results of the survey indicate that the guardians' experiences of starting day care are for the most part positive and successful. Up-to-date communication and the access to information were highlighted in the results. Based on the results, the guide on starting early childhood education and care was formed. The guide contains information on the day-care centre's operations, daily rhythm, customer fees and concrete list of necessary equipment.

Keywords Early childhood education, early childhood education and care partnership, the beginning of early childhood education

Pages 25 pages and appendices 23 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kurkistus varhaiskasvatukseen	3
2.1	Luontopäiväkoti Norlandia Hilla	3
2.2	Laki ohjaamassa varhaiskasvatusta	4
2.3	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	5
2.4	Lempäälän varhaiskasvatussuunnitelma	6
3	Teoreettinen lähestyminen varhaiskasvatuksen aloitukseen	7
3.1	Varhaiskasvatuksen aloitus	8
3.2	Huoltajien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden kasvatusyhteistyö	10
3.3	Lapsen kiintymyssuhteen tukeminen varhaiskasvatuksessa	11
4	Opinnäytetyön toteutus	12
4.1	Aineistonhankinta ja analyysi	13
4.2	Kyselyn tulokset	15
4.3	Tulosten johtopäätökset	18
5	Oppaan sisältö	19
6	Toiminnallisen opinnäytetyön eettisyys, kestävyys ja luotettavuus	21
7	Pohdinta	22
	Lähteet	24

Liitteet

- Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma
- Liite 2. Päivähoidon aloitusopas – Tervetuloa Norlandia Hillaan!

1 Johdanto

Varhaiskasvatuksen aloitus on perheelle uusi ja jännittävä elämänvaihe, erityisesti ensimmäisen lapsen kohdalla. Arki muuttuu, ja päiväkotiarjen sovittaminen muuhun elämään ottaa oman aikansa. Huoltajat eivät ole enää ainoita lapsensa kasvattajia, vaan he tekevät kasvatusyhteistyötä varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa. (Suomen Vanhempainliitto, 2019, ss. 3,7)

Toiminnallisen opinnäytetyön aiheena on perheiden tukeminen varhaiskasvatuksen aloituksessa. Suuntaudumme sosionomiopinnoissamme varhaiskasvatukseen ja tulemme tulevaisuudessa työskentelemään varhaiskasvatuksen parissa. Lisäksi meillä on jo aiempaa työkokemusta varhaiskasvatuksessa. Valitsimme aiheen, sillä olemme havainneet oman työskentelymme aikana, kuinka tärkeää varhaiskasvatuksen aloituksen tukeminen on, jotta perhe sopeutuu uuteen elämäntilanteeseen mahdollisimman vaivattomasti.

Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota konkreettista tukea uusille asiakasperheille varhaiskasvatuksen parissa. Tavoitteena on luoda tutustumisopas, joka sisältää tietoa varhaiskasvatuksen aloittamisesta, arjesta sekä käytännöistä. Tavoitteena on koostaa yhtenäinen ja eheä kokonaisuus, joka tarjoaa kaiken tarvittavan tiedon perheille päivähoiton aloitukseen. Tietoa kerätessä kiinnitetään huomiota aineiston monipuolisuuteen sekä luotettavuuteen. Tietoperustaksi valitaan niin painettuja aineistoja kuin erilaisia sähköisiä julkaisuja.

Opinnäytetyön tilaajana toimii Lempäälässä sijaitseva luontopäiväkoti Norlandia Hilla. Toinen opinnäytetyön tekijöistä työskentelee kyseisessä päiväkodissa. Aihe on ajankohtainen, sillä yhteistyötaholla on tarve päivähoiton aloitusoppaalle. Päiväkodilla ei ole vielä käytössä opasta, ja tarve on huomattu niin henkilökunnan kuin huoltajien puheista. Joillekin perheille päivähoitoon hakeutuminen on ensi kosketus varhaiskasvatukseen, jolloin käytännöt, rutiinit ja tavat voivat olla vielä aivan vieraita. Pienelle lapselle on valtava muutos siirtyä ensimmäistä kertaa oman kodin turvasta ulkopuoliseen hoitoon (Karikoski & Tiilikka,

2020, s. 80). Lapset voivat aloittaa päivähoitossa pitkin vuotta, ja näin ollen aloituksen tuen tarve on aina ajankohtainen.

Opinnäytetyön alkupuolella avataan tutkimuksen kannalta oleelliset käsitteet ja pohjataan aiempaan tietoperustaan. Aineistonhankinta toteutetaan sähköisen Webropol-kyselyn avulla. Kysely lähetetään kahden alle 3-vuotiaiden ryhmän huoltajille. Kyselystä saatujen tulosten pohjalta kootaan opas, joka esitellään opinnäytetyön lopussa.

Opinnäytetyön lopussa käydään läpi johtopäätökset sekä avataan pohdintoja.

Opinnäytetyön liitteenä on varhaiskasvatuksen aloitusopas.

2 Kurkistus varhaiskasvatukseen

Varhaiskasvatus on palvelu, joka on suunnattu 0–6-vuotiaille lapsille. Se on tavoitteellisen ja suunnitelmallisen kasvatuksen sekä hoidon ja opetuksen muodostama kokonaisuus, jossa pedagogiikalla on suuri painoarvo. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä lisää hyvinvointia. Varhaiskasvatuksen käytänteet perustuvat valtakunnallisesta varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, kunnallisista varhaiskasvatussuunnitelmista ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmista. Varhaiskasvatuksella on kolme toimintamuotoa. Ne ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta, kuten kerhotoiminta. (OPH, n.d.)

2.1 Luontopäiväkoti Norlandia Hilla

Opinnytyksen tilaajana toimii päiväkotitoiminta Norlandia Hilla. Norlandia Hilla kuuluu Norlandia päiväkotien joukkoon, jotka ovat osa pohjoismaista Norlandia hyvinvointikonsernia. Hilla sijaitsee Lempäälän Kuljussa ja on luontopäiväkoti, jossa oppiminen tapahtuu niin luonnossa, että luonnosta. Toiminta on lämminhenkistä sekä yhteisöllistä ja siinä painotetaan kiireettömyyttä. (Norlandia päiväkodit, n.d.-a) Arjen valinnoissa keskitytään kestävän kehityksen sekä luonto- ja ympäristökasvatuksen toteuttamiseen. Norlandia Hillassa luonto on oppimisympäristö, jossa tutkitaan ja ihmetellään yhdessä retkeillen. Luonnossa vietetään kiireetöntä aikaa, jolloin on aikaa kysellä ja oivaltaa. Keskeisiä ympäristöjä ovat päiväkodin piha ja siellä usein käytössä oleva kota sekä lähiluonto metsineen ja puistoineen. Kestävä kehitys näkyy Hillassa kierrätyksenä, lajitteluna ja kestävien valintojen tekemisessä. Yhdessä opetellaan pienestä pitäen pitämään silmällä omia valintoja niin päiväkodissa kuin päiväkodin ulkopuolellakin. (Norlandia päiväkodit, n.d.-b)

Norlandia Hillassa toimii viisi lapsiryhmää, jotka ovat jakautuneet ikätason mukaisesti. Hillan lapsiryhmät ovat kahden kasvattajan ryhmiä, jolloin ryhmäkootkin ovat pienempiä. Tällä pyritään yksilöllisyyden huomioimiseen sekä kodinomaiseen, lämminhenkiseen otteeseen varhaiskasvatuksessa ja oppimisympäristössä. Hillan tilat on mitoitettu noin 60 lapselle.

2.2 Laki ohjaamassa varhaiskasvatusta

Varhaiskasvatuslaissa määritellään varhaiskasvatuksen tavoitteista. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, kasvua, hyvinvointia ja terveyttä inklusiivisten periaatteiden mukaisesti iänmukaisella tavalla sekä turvata terveellinen, turvallinen, oppimista edistävä ja kehittävä ympäristö. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tuottaa lapselle myönteisiä oppimiskokemuksia ja moninaista pedagogista toimintaa, joka pohjautuu leikkiin, taiteisiin, liikkumiseen sekä kulttuuriperintöön. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on antaa jokaiselle lapselle yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua varhaiskasvatukseen, edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta sekä ymmärrystä ja kunnioitusta kielellistä, uskonnollista, kulttuurista sekä katsomuksellista taustaa kohtaan. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 3)

Varhaiskasvatuksen on tunnistettava lapsen yksilöllinen tuen tarve ja järjestää asianmukaista tukea tarvittaessa monialaista yhteistyötä hyödyntäen. Lapsen tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja mahdollisuus osallistua. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä toimimista ryhmässä ja opastaa kunnioittamaan muita ihmisiä, olemaan yhteiskunnan jäsenenä sekä kestävään ja eettisesti vastuulliseen toimintaan. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on toimia lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi yhdessä lapsen sekä lapsen huoltajien kanssa ja tukea vanhemmuutta. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 3)

Kunnalla on velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta kunnan tarpeen mukaan. Kunta voi hankkia palveluita muilta palvelujentuottajilta, ja palveluiden käyttäjälle voidaan antaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteli. Kunnan tulee tarjota varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä. Lapsi on oikeutettu saamaan varhaiskasvatusta siitä lähtien, kun hän täyttää yhdeksän kuukautta. Kuitenkaan, jos huoltaja saa vanhempainrahaa, varhaiskasvatusta ei tarvitse järjestää, ellei vanhempainrahaa makseta osittaisena osa-aikatyön vuoksi. Huoltajan tulee hakea lapselle varhaiskasvatuspaikkaa viimeistään neljä kuukautta ennen kuin lapsi tarvitsee paikan. Mikäli

kuitenkin varhaiskasvatuksen tarpeen alkamisajankohta ei ole ennakoitavissa huoltajan muuton toiseen kuntaan työn tai opintojen vuoksi, työllistymisen tai opintojen vuoksi, on varhaiskasvatuspaikkaa tarjottava enintään kahden viikon kuluttua tarpeen ilmoittamisesta. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 5, § 8, § 12, § 17)

Kunnan, yksityisen palveluntuottajan ja kuntayhtymän on huolehdittava riittävästä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävästä henkilöstön määrästä. Henkilöstöä tulee olla riittävä määrä lapsia kohden. Varhaiskasvatuksessa yhdellä varhaiskasvatuslaisa säädetyn ammatillisen kelpoisuuden omaavalla työntekijällä voi olla enintään seitsemän, enemmän kuin viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa, yli kolmevuotiasta lasta sekä yhdellä työntekijällä voi olla enintään neljä alle kolmevuotiasta lasta (Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018 § 1).

Jokaisella lapsella on oikeus yleiseen tukeen varhaiskasvatuksessa. Jos yleinen tukimuoto ei riitä, lapselle on annettava tehostettua tukea, joka koostuu samanaikaisesti toteutettavista tukimuodoista ja on säännöllistä. Erityistä tukea on annettava lapselle, jos tehostettu tukikaan ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea kehityksen viivästymisen, vamman, sairauden tai merkittävästi toimintakyvyn alentavan kehityksen tai oppimisen tuen tarpeen takia. Erityinen tuki koostuu monista tukimuodoista ja on yksilöllistä, kokoaikaista sekä jatkuvaa. Tuen tarvetta, toteutumista ja riittävyyttä tulee arvioida vähintään kerran vuodessa. Tuen tarpeen arviointiin osallistuu varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja tarvittaessa muut asiantuntijat ja viranomaiset. Tuesta tehdään hallintopäätös, josta kunta vastaa tai jos kyseessä on yksityinen päiväkotitoimi, päätöksestä vastaa varhaiskasvatuksen toimipaikan sijaintikunta. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 15 a, d, e)

2.3 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tukevat ja ohjaavat varhaiskasvatuksen järjestämistä, sen toteuttamista ja kehittämistä. Tehtävänä on myös viedä eteenpäin laadukasta ja yhdenvertaista varhaiskasvatusta kaikkialla Suomessa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet määrittävät keskeiset tavoitteet ja sisällöt, joita varhaiskasvatuksen toteuttamiselle on olemassa. Perusteissa määrätään myös yhteistyön järjestymisestä ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman eli vasun sisällöstä. (OPH, 2022, ss. 7–8)

Varhaiskasvatusta järjestävät tahot laativat ja hyväksyvät paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat, jotka ovat toteutettu valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden nojalla. Tämä laatimisvelvoite on olennainen myös kunnan hankkimalle toiminnalle sekä kunnan valvomalle päivähoidolle. Varhaiskasvatussuunnitelmat koskevat siis avointa varhaiskasvatusta, yksityistä päivähoitotoimintaa sekä yksityistä perhepäivähoitoa. (OPH, 2022, s. 8)

Paikalliset suunnitelmat ovat velvoittavia, ja niitä kuuluu arvioida ja kehittää alituisesti. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tehtävänä on määrittellä, kuinka varhaiskasvatuksen järjestämisestä vastataan paikallisesti. Suunnitelman teossa pitää huomioida paikallisia erityispiirteitä, joita voi ilmetä. Muita huomioitavia tekijöitä voivat olla esimerkiksi pedagogiset painotukset, lasten tarpeet ja arviointitieto sekä kehittämistyön johtopäätökset, joita varhaiskasvatuksen alalta on saatu. On muistettava, että paikalliset suunnitelmat voivat tarkentaa valtakunnallisia perusteita, mutteivat poissulkea yhtäkään lain, asetuksen tai perusteiden velvoittamaa tavoitetta tai sisältöä. (OPH, 2022, s. 8)

2.4 Lempäälän varhaiskasvatussuunnitelma

Lempäälän kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty vuonna 2022, ja muutoksia on tehty valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (OPH, 2022) sekä lapsen tuen järjestämiseen liittyvien velvoitusten mukaisesti. Päivityksessä korostetaan positiivista pedagogiikkaa, hyvän huomaamista ja vahvuuksien tunnistamista. Nämä ovat ohjaavia toimintamenetelmiä varhaiskasvatuksen jokapäiväisessä arjessa. Lempäälässä varhaiskasvatuspalveluja toteutetaan vision ”Lapsuus Lempäälässä — vahva silta tulevaisuuteen” mukaisesti. Lempäälän kunnan varhaiskasvatuksen palvelulupaus

“Autamme jokaista lasta kiipeämään omalle vuorelleen, niin korkealle kuin mahdollista, yhteistyössä häntä ympäröivien turvallisten aikuisten kanssa” havainnollistaa koko vision. Painopistealueina toimivat osallisuus, yhteisöllisyys, tulevaisuusajattelu, kestävä ja hyvinvointia edistävä elämäntapa sekä sitoutuminen positiivisen pedagogiikan toteuttamiseen. Nämä painopistealueet yhdessä rakentavat edellä mainitun vahvan sillan tulevaisuuteen. (Lempäälä, 2022, s. 4)

Lapsen oikeudet näkyvät ja käyvät toteen tärkeänä osana varhaiskasvatuksen arvopohjaa. Näkökulmana lasten oikeuksia tuodaan esiin jokaisella tasolla suunnittelussa sekä arvioinnissa. Lempäälän kunnalle myönnettiin vuonna 2022 Unicefin Lapsiystävällinen kuntatunnustus (LYK). Tämä tunnustus on huomioitu varhaiskasvatussuunnitelman perusteita päivitettäessä. Lempäälä oli ensimmäinen kunta, joka sai kesällä 2021 Huomaa Hyvä varhaiskasvatuskunta -tunnustuksen. Tunnustus pohjautuu positiiviseen pedagogiikkaan ja sen avulla autetaan lasta tiedostamaan omia kykyjään sekä mahdollisuuksiaan. (Lempäälä, 2022, s. 5)

Kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma osoittaa tietä varhaiskasvatustyön arjessa ja opastaa sen kaikissa muodoissa. Lempäälässä ei tehdä yksikkökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia, vaan toimintaa ohjaa valtakunnalliset sekä paikalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Ryhmän pedagogiset toimintasuunnitelmat sen sijaan tuotetaan jokaisessa lapsiryhmässä. Ne muodostuvat tehdyn tiimisopimuksen sekä lasten vasuista pohjautuvien tavoitteiden kautta, joita on kasvattajille nimetty. (Lempäälä, 2022, s. 8)

3 Teoreettinen lähestyminen varhaiskasvatuksen aloitukseen

Tässä luvussa käsitellään varhaiskasvatuksen aloitusta teoreettisesta näkökulmasta. Tietoperustassa käydään läpi varhaiskasvatuksen aloituksen kannalta merkittäviä teemoja sekä tekijöitä, jotka ovat vaikuttamassa lapsen elämän isoon muutokseen. Luvussa kuvataan, kuinka lapsen sopeutumista päivähoitoon voidaan helpottaa erilaisilla toimintatavoilla sekä

arkisilla rutiineilla. Kokemuksiemme mukaan saumaton, molemminpuolinen luottavainen yhteistyö huoltajien kanssa on avaintekijänä sujuvaan varhaiskasvatuksen aloitukseen. Lisäksi tarkastellaan kiintymyssuhdetta ja sitä, miten se näkyy päivähoiton aloituksessa sekä kuinka sitä tulisi huomioida.

3.1 Varhaiskasvatuksen aloitus

Varhaiskasvatuksen aloittaminen on usein suuri muutos perheen elämässä.

Varhaiskasvatuksen aloituksessa on huomioitava se, että lapsi tuo päiväkotiin oman kokemusmaailmansa, jonka on omaksunut perheessään. Lapsen kasvuympäristö laajenee kodista myös päiväkotiin. Koti ja päiväkoti voivat erota toimintakulttuuriltaan ja arvoiltaan. Lapselle asetetaan erilaisia odotuksia ja vaatimuksia päiväkodissa ja kotona, mikä tuo haastetta kasvatusyhteistyölle huoltajien ja kasvattajien välille. Tämä vaikuttaa myös lapsen sopeutumiseen päiväkodissa. (Karikoski & Tiilikka 2020, ss. 78–80)

Merkittävimpiä tekijöitä varhaiskasvatuksen aloituksessa on kasvattajien ja huoltajien kasvatusyhteistyön tärkeys ja sen perustan luominen sekä lapsen turvallinen päivähoiton aloitus ja kiintymyssuhteiden ylläpitäminen. Huoltajat pääsevät tutustumaan lapsen kanssa päiväkotiin ja keskustelemaan henkilöstön kanssa lapsen kehitykseen ja hoitoon liittyvistä asioista. Näin kasvatusyhteistyö alkaa rakentumaan. (Karikoski & Tiilikka 2020, s. 81)

Päiväkodin aloituksessa on mahdollistettava se, että lapsi voi luoda turvallisen suhteen kasvattajiin. Lapselle voi olla tärkeää, että hänellä on yksi ”oma” kasvattaja, josta hän voi hakea turvaa ja luottamusta. Osa lapsista taas on luottavaisia kaikkiin ryhmänsä aikuisiin. Kasvattajan tulee tunnustella lapsen antamaa viestiä suhteen käynnistämisestä. Osa lapsista tarvitsee enemmän aikaa kuin toiset. (Munter, 2001, ss. 50–52)

Lapsen reagoiminen uuteen elämänvaiheeseen on tavallista. Reagointitapoja voivat olla takertuminen huoltajaan, kiukuttelu, univaikeudet, syömisen pulmat tai kastelu. Lapsen erilaisille tunteille tulee antaa tilaa, eikä tuomita niitä. Reagointivaihe voi tulla myös vasta

myöhemmin päiväkodin aloituksesta, kun lapsi alkaa tajuamaan, että hän jääkin hoitoon joka päivä. (MLL, 2020) Jos lapsi reagoi jollakin tavalla muutokseen, se on tarkoituksenmukaista hänen psyykkisen tasapainonsa osalta (Munter, 2001, s. 54).

Lapsen sopeutumisen nopeus päiväkotiin riippuu muun muassa lapsen iästä, temperamentista ja aiemmista kokemuksista. Myös huoltajan reagointi ja toimiminen vaikuttavat. Jos huoltaja suhtautuu päiväkotiin myönteisesti ja luottavaisesti, se välittyy lapsellekin. Varhaiskasvatuksen toimintatavoilla ja arjen sujumisella on merkitystä lapsen sopeutumiseen; kokeeko lapsi olonsa turvalliseksi, ymmärretyksi ja kuulluksi sekä minkälaiset suhteet muodostuvat lapsen ja henkilöstön sekä muiden lasten välille. (MLL, 2020) Kun lapsen siirtymä toteutetaan tuetusti, turvallisesti ja suunnitellusti, mikä antaa lapselle positiivisen kokemuksen, on lapsen helpompi sopeutua siirtymävaiheisiin myös tulevaisuudessa (Karikoski & Tiilikka 2020, s. 83).

Toistuvat arkiset tapahtumat tuovat ennustettavuutta lapsen elämään ja luovat tunnetta minuudesta sekä olemassaolosta ja kuulumisesta johonkin (Munter, 2001, s. 36). Päivän arkirytmii, toistuvat tekemiset ja toimintatavat, luovat lapselle myös turvallisuuden tunnetta ja edistävät toimintakykyä. Arkirytmiiin kuuluu perusasioita, kuten lepo, säännölliset ateriat, liikunta ja perheen tai ystävien kanssa vietetty aika. Toistuvat asiat edistävät arjen hallinnan tunnetta. On tärkeää tiedostaa myös se, että päivärytmistä poikkeaminen ei tuhoa rutiineja. Kuitenkin osalle lapsista päivärytmin ylläpitäminen on tärkeää. (Neuvokas perhe, 2020)

Lapsen kyky voida ennustaa ympäristöään sekä säädellä ja vaikuttaa siihen, ovat yhteydessä lapsen psyykkiseen tasapainoon ja kehittyvään minuuteen. Lapsen omaelämäkerrallinen muisti alkaa rakentumaan tapahtumien jatkuvuuden ja toistuvuuden myötä. Sen avulla ihminen voi kokea olevansa kertojana ja osallistujana omassa tarinassaan, sekä se antaa pohjan muutoksen kohtaamiselle ja omakohtaiselle muuttumiselle. (Munter, 2001, s. 36)

3.2 Huoltajien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden kasvatusyhteistyö

Huoltajien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden välisessä yhteistyössä on kyse jaetusta kasvatustehtävästä (Karila, 2006, s. 106). Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö näkyy varhaiskasvatuksen jokapäiväisessä arjessa ja sillä on tärkeä merkitys. Yhteistyön tarkoituksena on molemminpuolinen sitoutuminen lapsen turvallisen ja terveellisen kehityksen, oppimisen sekä hyvinvoinnin tukemiseen. Tasa-arvoinen vuorovaikutus, kunnioitus ja luottamuksen rakentaminen ovat tärkeitä kasvatusyhteistyön rakentamisessa. (OPH, 2022, s. 35) Luottamus rakentuu ajan myötä, mutta sen lisäksi hyvällä vuorovaikutusosaamisella ja kuulluksi tulemisen kokemuksella on merkitystä (Karila, 2006, s. 99). Luottamuksen saavuttamisessa auttaa sensitiivinen ja intensiivinen työskentely perheen kanssa, sillä se muodostaa kunnioituksen ja kuulluksi tulemisen kokemuksia (Karikoski & Tiilikka, 2020, s. 86).

Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus, vanhemmuuteen liittyvät asiat ja lapsen tarpeet. On tärkeää keskustella tavoitteista, vastuista ja arvoista, jotka liittyvät kasvatustyöhön. Apuna voidaan käyttää tulkkia, jotta saavutetaan molemminpuolinen ymmärrys ja ymmärrettyksi tuleminen. (OPH, 2022, s. 35) Ensimmäisessä tapaamisessa huoltajien kanssa on hyvä luoda avoin, ennakkovaatimuksia asettelematon, kuunteleva ja kyselevä ilmapiiri sekä tuoda riittävästi tietoa varhaiskasvatukseen liittyvistä asioista (Munter, 2001, s. 49).

Lasten päivittäisten kokemusten ja tapahtumien jakaminen huoltajien kanssa on tärkeää. Myönteiset viestit edistävät kasvatusyhteistyötä. Hyvin toimiva yhteistyö henkilöstön ja huoltajien välillä luovat perustan lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin varmistamiselle. Myös haastavista tilanteista, esimerkiksi huolen herätessä lapsen hyvinvointiin liittyen, tulee keskustella huoltajien kanssa. Luottamuksellinen ilmapiiri edistää yhteistyötä haastavissakin tilanteissa. (OPH, 2022, s. 36) Päiväkotipäivästä kertominen huoltajille onkin tärkeää, erityisesti pienten lasten kohdalla, tai sellaisten lasten, jotka eivät välttämättä osaa itse

kertoa siitä. Karilan (2006, s. 102) mukaan huoltajat saavat käsityksen ja kosketusta päiväkotiarkeen päivittäisten keskustelujen myötä.

Kasvattajien ja huoltajien välisessä vuorovaikutuksessa kohtaavat näkemykset ja käytännöt kasvatuksesta sekä perheen lapsesta. Kasvatusyhteistyössä keskeistä on käsitys kasvatuksen arvoista, hyvän kasvatuksen menetelmistä, vanhemmuudesta, perheen tehtävistä ja hyvästä lapsuudesta. Sekä kasvattajat että huoltajat ovat yksilöitä. Omat kokemukset ja arvot määrittävät sen, keitä pidämme hyvänä kasvattajana tai huoltajana, sekä miten arvotamme erilaisia kasvatuskäsityksiä. (Karila, 2006, s. 95)

Vaikka kasvatusyhteistyö vaatiikin molemminpuolista osallisuutta, varhaiskasvatuksen työntekijällä on kuitenkin suurempi vastuu sen luomisessa ja ylläpitämisessä.

Vuorovaikutussuhteet muokkaantuvat erilaisiksi perheiden ja kasvattajien mukaan. Ne rakentuvat tutustumisen ja ajan myötä. (Karila, 2006, ss. 96–97) Perheet kommunikoivat eri tavoin ja sen vuoksi onkin tärkeää olla tietoinen perheiden erilaisista kommunikaatiokulttuureista sekä panostaa enemmän myös vähäsanaisempien perheiden vuorovaikutussuhteisiin (Munter, 2001, s. 49).

3.3 Lapsen kiintymyssuhteen tukeminen varhaiskasvatuksessa

Kiintymyssuhdeteoria on saanut alkunsa psykiatrin ja psykoanalyytikon John Bowlbyn ajattelutyöstä, jossa eräät psykoanalyysin periaatteet liittyvät havaintoihin leimautumisesta eläinten keskuudessa. Lapsen varhaiskehitykseen vaikuttavat turvallisuuden tarve ja vaaratilanteissa hoivaavan aikuisen läsnäolo. Lapsella on syntymästä asti tarve suuntautua toista kohti. Vauvalle aikuisen läsnäolo on tähdellistä, joten kiintymyssuhteen muodostumiselle tarvitaan vain hiukan virikkeitä. Lapsi vaatii hyvälle kasvulle ympäristön, joka on ennakoitavissa, sekä ainakin yhden kiintymyssuhteen. Suotavaa on kuitenkin, että lapsella on useampi hyvä kiintymyssuhde, joissa aikuiset osaavat käsitellä myös lapsen kielteisiä tunteita. (Sinkkonen, 2004)

Lapsen oppimisen matka alkaa vuorovaikutuksesta ja kiintymyksestä. Oppimiskyky saa pohjan varhaisesta hoivasta ja suhteesta huoltajiinsa. Lapsen tarpeiden huomiointi ja herkkyys havaita niitä, rakentavat pohjaa kyvyille oppia. (Kronqvist, 2020 s. 22—23)

On havaittu, että lapsen kehitykseen voivat vaikuttaa niin suojaavat tekijät kuin riskitekijät. Tällaisia suojaavia tekijöitä on monia, ja ne keventävätkin huomattavasti riskitekijöiden vaikutusta lapsen kehitykseen. Huomattavan suojan antama tekijä on lapsen huomannut aikuinen. Välittävä suhde lapsen ja aikuisen kesken esimerkiksi varhaiskasvatuksessa tai koulussa tukee lasta mahdollisesti monien vuosien ajan. Lapselle hiljalleen muodostuva tunne siitä, että häneen uskotaan ja luotetaan, antaa voimavaroja ympäristön haitallisia tekijöitä vastaan. (Kronqvist, 2020, s. 25)

Pääasiallisena lähtökohtana päivähoitopolun aloituksessa nähdään pienen lapsen kiintymyssuhde ja sen arvo koko kehitykselle. Kiintymyssuhteen tulee olla myös riittävän pysyvä, jotta se voi suojata lapsen kehityksen. Mitä pienempi lapsi on kyseessä, sitä tärkeämpää hoidossa on huomioida pysyvyys, yksilöllisyys ja kiintymys, jotka näkyvät muun muassa kasvattajien sitoutumisena työhönsä. Jokaisen uuden suhteen luomisessa vanhempien avustus on hyvin olennaista. (Karikoski & Tiilikka, 2020, ss. 81—82)

Lapsen päivähoiton yhtenä tarkoituksena on syventää ja pitää yllä myös ensisijaisia kiintymyssuhteita hoidossa olemisen ajan. Tarpeeksi pitkä tutustumisjakso mahdollistaa lapsen muodostaa turvallisen suhteen uuteen aikuiseen. On tärkeää, että huoltaja ja kasvattaja tutustuvat alussa kunnolla, jotta luottamussuhde voi välittyä heiltä lapselle. (Karikoski & Tiilikka, 2020, s. 82)

4 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä on luoda Norlandia Hillan asiakasperheille opas päivähoiton aloituksen tueksi. Kyseiseen tutkimustehtävään päädyttiin, sillä olemme työskennelleet päiväkodissa jo entuudestaan ja

havainneet päivähoidon aloituksen tukemisen tarpeen. Tutkimustehtävän pohjalta valikoitui kaksi tutkimuskysymystä: Millaisia kokemuksia huoltajilla on varhaiskasvatuksen aloituksesta? Mitä tietoa huoltajat kaipaavat varhaiskasvatuksen aloitusta koskien?

Toiminnallinen opinnäytetyö sisältää laadullisen tutkimuksen osion, jossa toteutetaan sähköinen kysely päiväkodin asiakasperheille. Tutkimuksessa on kokemuskäkökulma, sillä siinä kerätään tietoa perheiltä heidän kokemuksistaan ja toiveistaan päivähoidon aloituksesta (TUNI, n.d.-a). Tutkimuksella pyrittiin selvittämään, mitä tietoa perheet ovat saaneet hoidon aloituksessa, millaisten asioiden kertominen heistä on tärkeää ja mitä kehitettävää he kokevat päivähoidon aloituksessa olevan. Kyselyn vastausten pohjalta toteutettiin varhaiskasvatuksen aloitusta tukeva opas.

4.1 Aineistonhankinta ja analyysi

Kyselyä, haastattelua, havainnointia ja dokumenteista kerättyä tietoa käytetään yleisimmin laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruumenetelminä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 83). Opinnäytetyön aineisto hankittiin sähköisen Webropol-kyselyn avulla. Kysely lähetettiin kahden alle 3-vuotiaiden ryhmän, Toukkien ja Kirppujen, huoltajille. Ryhmissä oli sillä hetkellä yhteensä 18 lasta, ja jokaisella lapsella oli kaksi huoltajaa. Vastauksia kyselyyn odotettiin 36 huoltajalta. Kysely oli auki 8.2.—14.2.2023. Kyselyyn vastasi tuona aikana neljä (4) huoltajaa, joten päätimme pohdinnan jälkeen laittaa kyselyn uudestaan vastattavaksi. Kysely lähetettiin huoltajille uudestaan aikavälillä 17.2.—23.2.2023, jonka aikana vastasi viisi (5) huoltajaa. Kyselyn uudelleenlähettämisen jälkeen vastanneita oli yhdeksän (9).

Linkki kyselyyn laitettiin KidPlaniin Toukkien sekä Kirppujen ryhmiin, mistä lapsen molemmat huoltajat pääsivät vastaamaan anonymisti. KidPlan on huoltajien ja päiväkodin työntekijöiden yhteydenpitoon tarkoitettu sähköinen järjestelmä. Oletettavasti näiden ryhmien huoltajilla olisi tuoreemmassa muistissa varhaiskasvatuksen aloitus, sillä useimmiten lapset aloittavat päivähoidon ennen kolmen vuoden ikää. Tämän avulla saataisiin mahdollisimman ajankohtaiset ja luotettavat vastaukset. Kyselyn kysymykset olivat

avoimia kysymyksiä. Kyselyn avulla pyrittiin saamaan tietoa huoltajien kokemuksista varhaiskasvatuksen aloituksesta ja hyödyntämään tietoja oppaan tekemisessä.

Kysely muodostui viidestä avoimesta kysymyksestä:

- Saitteko päiväkodilta tietoa hoidon aloituksesta ennen kuin hoito alkoi? Millaista?
- Mistä olisitte halunneet tietää enemmän ennen hoidon aloitusta?
- Millaisten asioiden kertomisen koette olevan tärkeää päivähoiton aloituksessa?
- Miten kuvailisitte omia/lapsenne kokemuksia Hillassa?
- Mitä kehitettävää koette päivähoiton aloituksessa olevan? Entä mikä oli onnistunutta?

Kysely on tehokas menetelmä aineistoa kerätessä. Sen avulla voidaan kerätä tietoa myös suurelta määrältä ihmisiä, jolloin saadaan koottua laaja tutkimusaineisto. Kysely on nopea aineistonkeruumenetelmä, ja aineistoa voidaan analysoida ja käsitellä helposti. Kuitenkaan tutkija ei voi varmistua vastaajien rehellisyydestä ja huolellisuudesta vastauksissa. Lisäksi kyselyyn vastaamattomuus ja kysymysten väärinymmärrys voi kasvaa haasteeksi. (Hirsjärvi ym., 2009, s. 195) Aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui sähköinen kysely sen tehokkuuden ja helppouden vuoksi. Aineistot säilyvät ja tulevat paremmin perille asti sähköisenä kuin paperisena. Lisäksi aineistoa on helpompi analysoida. Avointen kysymysten avulla vastaaja voi kertoa omin sanoin ajatuksensa ja tunteiden sekä ajatusten tärkeys tulee ilmi (Hirsjärvi ym., 2009, s. 201). Tätä pidämme tärkeänä aineistoa kerätessä, jotta saataisiin mahdollisimman hyvin otettua huomioon huoltajien toiveita tulevaa opasta varten.

Aineiston analyysimenetelmäksi valikoitui teemoittelu. Teemoittelua voidaan käyttää laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmänä ja se on eräs sisällönanalyysin muoto. Tutkimustehtävän kannalta olennaiset asiakokonaisuudet sekä useasti ilmenevät tyypilliset

piirteet tuodaan aineistosta esiin teemoittelussa. Teemoittelua on mahdollista käyttää aineiston alkuvaiheen jäsentämistapana. Aineistossa toistuvia aiheita kutsutaan teemoiksi. Teemoja käsitellessä voidaan esitellä otteita aineistosta, minkä tavoitteena on tuoda lukijalle havainnollistavaa kuvaa teemoittelusta. (TUNI, n.d.-b)

4.2 Kyselyn tulokset

Saatuja tuloksia tarkastellaan kyselyyn osallistuneiden huoltajien vastausten pohjalta. Huoltajien vastauksista saatiin monipuolisia toiveita ja kehittämisideoita päivähoiton aloituksesta. Vallitsevina aiheina tuloksissa ilmenivät tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen tärkeys, käytännön asioista tiedottaminen, tutustumiskäyntien tarpeellisuus sekä myönteiset tuntemukset henkilökunnasta. Vastauksissa korostuivat positiiviset kokemukset päivähoiton aloituksesta.

Huoltajista suurin osa koki päivähoiton aloituksen onnistuneeksi kokemukseksi, jossa tietoa saatiin tarpeeksi. Lähes jokainen huoltaja kertoo kokemustensa Hillassa olleen positiivisia, sekä lapsensa viihtyneen päivähoitossa. Huoltajien vastauksissa toistui vuorovaikutuksen sekä päivittäisten kuulumisten vaihdon merkitys. Huoltajat pitivät tärkeänä myös tutun ja pysyvän henkilöstön olemassaoloa.

Hyvät kokemukset. Vastaanotto on ollut ihana ja lapsi tulee joka päivä mielellään hoitoon. Vuorovaikutus vanhempien ja henkilökunnan välillä on erinomaista.

Meidän lapset rakastaa Hillaa. Tutut ja oikeasti suurella sydämellä työtään tekevä henkilöstö on meidän perheelle erittäin tärkeä asia. Hilla on lapsilähtöinen, kodinomainen ja välittävä päiväkotikoti. En olisi voinut parempaa päiväkotia toivoa lapsilleni. Kauhulla kuuntelen kavereiden kertomuksia heidän päikyistään. Työntekijöiden pysyvyys kertoo paljon päiväkodin toiminnasta.

— — Lapsen kuulumiset kerrotaan joka päivä ja ikävistäkin asioista on aika hyvin uskallettu sanoa suoraan. Ilmapiiiri on tuntunut itsellekin samalta, että rakentavasti pystyy keskustelemaan erimielisyyksistäkin.

Huoltajista muutama koki saaneensa liian vähän tietoa hoidon aloituksesta tai sitä tuli hajanaisesti ja se unohtui nopeasti. Parista vastauksesta nousi esiin tiedonsaannin viipyminen päivähoiton aloituksen kynnyksellä, jolloin huoltajat joutuivat varmistelemaan tietojaan. Ajantasaista ja riittävää tiedonsaantia pidettiin yhtenä avaintekijänä päivähoiton alkutaipaleella.

Kuopuksen kohdalla kaikki tuntui jäävän viime tippaan. Ryhmän ilmoituskin venyi, varsinaista infoa en muistini mukaan saanut, mitä nyt itse jotain kyselin.

Tutustumiskäyntejä pidettiin merkittävänä tekijänä tiedon saannin kannalta. Huoltajat kokivat saaneensa tutustumiskäynneillä tietoa erityisesti päiväkodin arjesta, toimintatavoista ja hoidon aloitukseen liittyvistä asioista. Mielenkiinto lapsen asioita kohtaan sekä mahdollisuus puhua lapsen tavoista ja tottumuksista nostettiin esiin. Huoltajat pitivät hyvänä käytäntönä tutustumiskäyntimahdollisuuksia ennen hoidon aloitusta.

Saatiin. Käytiin tutustumassa tiloihin ja saatiin kattava tieto hoidon aloituksesta ja saatiin myös kaikki tarvittava materiaali mitä liittyy aloitukseen. Tavattiin henkilökunta ja juteltiin lapsen tavat ja tottumukset kattavasti. Sai kysyä kaiken mitä mieleen tuli.

Saimme hyvää tietoa ja ohjeita kirjallisessa muodossa sekä juttelemalla päiväkodin johtajan ja ryhmän aikuisten kanssa ja meillä oli mahdollisuus tutustua päiväkotiin useana päivänä ennen aloitusta.

Huoltajat kokivat pääosin saaneensa tarpeeksi tietoa varhaiskasvatukseen liittyyen. Vastauksista nousi halu saada tietoa lisää päiväkotiin liittyvistä konkreettisista asioista, kuten päiväkodin arjesta, rytmistä ja tarvittavista varusteista sekä päiväkotiin tutustumisesta.

Päiväkodin käytännöistä haluttiin myös tietää, muun muassa hoitoaikoihin ja poissaoloihin liittyvistä asioista, sekä mitä päiväkotiin kannattaa ottaa mukaan. Jotkut huoltajista halusivat tietää ryhmäkoon ja hoitajien nimet. Lisäksi toivottiin koottua infopakettia, josta löytyisi tarvittavat tiedot.

Kaikki tarvittava tuli kyllä ilmi.

Ei oikeastaan lisätarpeita. Ehkä ohjeet olisivat voineet olla jossakin muussa muodossa kuin erillisinä lippulappuina, jotka hukkuvat helposti. Jonkinlainen koottu formaatti olisi hyvä.

Päivän rytmit ja viikon tyyppillinen ohjelma, paljonko ryhmässä on muita lapsia ja minkä ikäisiä, mitä kaikkia tavaroita ja vaatteita tarvitaan mukaan.

Moni oli sitä mieltä, että kehittämistarvetta nykyisille käytänteille ei ollut. Vastauksista tuli ilmi, että huoltajat toivovat varhaiskasvatuksen työntekijöiden ottavan vielä rohkeammin asioita puheeksi vanhempien kanssa. Henkilökunnan esittäytyminen perheelle, johdon organisoinnin ja järjestelmällisyyden osittainen puute sekä KidPlan-järjestelmän käyttöohjeet mainittiin vastauksissa. Myös kirjallista vahvistusta päivähoitopaikasta toivottiin. Lisäksi kehittämistarveosiossakin nostettiin varhaiskasvatuksen aloitusta koskeva opas huoltajille.

Vaikea keksiä mitään kehitettävää. Lapsen päivästä on alusta lähtien tullut viestejä ja kuvia, meitä on ohjeistettu jos jotakin puuttuu. Rohkeasti vaan esiin kaikki toiveet vanhempien suuntaan tai jos lapselta puuttuu jotain.

Järjestelmällisyys johdossa ja organisoinnissa on osittain puutteellista, osa tietää mitä pitäisi tehdä, osa ei. Esikoisen kanssa kaikki sujui hienosti ja ajoissa, kuopuksen kohdalla asiat tuntuivat jäävän viime tippaan.

4.3 Tulosten johtopäätökset

Lähetimme kyselyn 36 huoltajalle, joista vastasi yhdeksän (9). Kahdeksan (8) vastasi kaikkiin kysymyksiin ja yksi (1) jätti vastaamatta yhteen kysymykseen. Kyselyyn vastanneiden määrä oli odotettua pienempi. Toiveenamme oli isompi otanta, ja päädyimmekin pidentämään kyselyn vastausaikaa viikolla pohdinnan jälkeen. Saimme ensimmäisellä vastauskerralla neljä (4) vastausta ja vastausajan pidentämisen jälkeen viisi (5) vastausta lisää.

Tulosten valossa huoltajien kokemukset päivähoiton aloituksesta ovat pääasiassa positiivisia ja onnistuneita. Huoltajat kokivat lastensa viihtyvän Hillassa, ja heilläkin oli päiväkodista hyviä kokemuksia. Erityisen onnistuneeksi aloituksen kokivat ne huoltajat, jotka kertoivat käyneensä lapsensa kanssa tutustumiskäynneillä ennen hoidonaloitusta.

Tutustumiskäynneillä koettiin olevan suuri merkitys tiedon saannin kannalta, ja ne olivat mahdollisuus tutustua paremmin päiväkotiin. Tutustumiskäyntien ajankohtaa tulisi suunnitella siten, että tutustuminen voidaan ajoittaa lapsen oman tulevan ryhmän aikatauluihin sopivaksi. Näin lapsi pääsisi jo hyvissä ajoin tutustumaan kasvattajiin, muihin lapsiin ja ryhmän tiloihin. Samalla perhe pääsee rakentamaan luotettavaa suhdetta kasvattajiin heti alusta alkaen, mikä mahdollistaa sopeutumisen sujuvuuden.

Tiedonsaannin merkitys oli suuri. Tutkimuksen tulosten pohjalta toimivaa sekä ajantasaista tiedonsaantia ja tiedonkulkua päiväkodilta arvostetaan huoltajien kesken. Riittävän tiedonsaannin varmistamiseksi tietoa tulee olla saatavilla päivitetysti. On erityisen tärkeää huolehtia tiedotuksesta jo ennen päivähoiton alkua, jotta perheet pääsevät aloittamaan varhaiskasvatustaipaleen levollisin ja varmoin mielin. Vaikka moni koki saaneensa riittävästi tietoa päivähoiton aloituksesta, joillekin tarvittavaa tietoa oli tullut vähänlaisesti tai hajanaisessa muodossa. Tuleva ryhmä pitäisi tietää hyvissä ajoin ja siitä pitäisi saada varmistus. Tämän vuoksi uusien ryhmien suunnittelu olisi hyvä tehdä jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tiedonsaantiin ja päivähoiton aloituksen kehittämiseen liittyen toivottiin koottua opasta, jossa kerrotaan oleellisista tiedoista huoltajille päivähoiton aloitukseen kuuluvista asioista. Oppaan sisältöä varten tuli paljon erilaisia toiveita ja ideoita. Jotkin toiveet olivat kuitenkin niin yksityiskohtaisia, että voi olla jopa mahdotonta koota niistä tietoa. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi työntekijöiden nimet, sillä työntekijät vaihtuvat välillä tai ryhmässä voi olla sijaisia. Tällaiset tiedot eivät olisi välttämättä pitkäaikaisia opasta ajatellen. Lisäksi huoltajat halusivat tietää päiväkodin käytännöistä ja konkreettisista asioista. Huoltajat olivat sitä mieltä, että saivat asioista tietoa ennen päivähoiton aloitusta, mutta asiat saattavat unohtua tai erilaiset laput voivat hukkuu. Tämän vuoksi koottu opas olisi hyvä tuki huoltajille päivähoiton aloituksessa, kun uusi päiväkotiarhi koittaa. Tähän toiveeseen vastataan oppaalla, johon hyödynnetään vastauksista saatuja toiveita ja ajatuksia.

Henkilökunnan ja huoltajien välinen hyvä vuorovaikutus koettiin merkittäväksi. Huoltajat pitivät tärkeänä sitä, että lapsen päivän kuulumisista kerrottiin, niin hyvistä kuin ikävimmistäkin asioista. Vaikka positiivisia asioita tulee korostaa lapsessa ja huomata hyvä, ei tulisi jättää kertomatta päivän haasteista, vaan asiat tulisi ottaa avoimesti ja asianmukaisesti esiin.

5 Oppaan sisältö

Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena syntyi opas uusille asiakasperheille. Oppaaseen on koottu tietoa varhaiskasvatukseen liittyvistä aiheista alle 3-vuotiaiden Toukat- ja Kirput-ryhmien huoltajille lähetetyn kyselyn vastauksien pohjalta. Opas sisältää tietoa päiväkodin toimintatavoista, päivärytmistä, päivähoitoon liittyvistä maksuista ja hoitoajoista. Oppaan on tarkoitus olla nähtävillä Norlandia Hillan verkkosivuilla ja olla siten saatavilla kaikille päiväkodista kiinnostuneille. Oppaan ollessa sähköinen sitä voi myös tarvittaessa päivittää tietojen muuttuessa.

Opasta alettiin kokoamaan vuoden 2023 alussa. Oppaan sisältöä valmistellessa hyödynnettiin ja tutkittiin aiempia opinnäytetöitä sekä muita varhaiskasvatukseen aloitusta

koskevia oppaita. Opas luotiin Microsoft Word-ohjelmalla, johon kerättiin aluksi kirjallista materiaalia. Sisällön kokoaminen aloitettiin aiheista, jotka nousivat tutkimuksen tuloksista. Tiedon etsinnässä hyödynnettiin luotettavia ja asianmukaisia lähteitä, joista löytyi ajankohtaista tietoa. Norlandia Hillan päiväkotiin liittyvät tiedot saatiin tilaajalta.

Huoltajat toivat tutkimuksessa esiin useita konkreettisia asioita päivähoiton aloitukseen liittyen. Sisältö muokkautui huoltajien toiveiden sekä meidän ajatustemme pohjalta. Oppaan alussa on nähtävillä päiväkodin yhteystiedot. Oppaassa esitellään päiväkoti Hilla ja millaisia ryhmiä siellä on. Päivähoidon aloituksesta ja lapsen sopeutumisesta on kerrottu lyhyesti. Asiakasmaksuista toivottiin saatavan selkeää ja tiivistettyä tietoa, minkä vuoksi oppaaseen sisällytettiin myös taulukko hoitoaikamaksujen määräytymisestä. Oppaaseen on koottu informaatiota hoitoaikoihin ja sairastumisiin liittyvistä asioista sekä tyypillisestä hoitopäivän kulusta. Oppaan loppuun listattiin varusteluettelo, josta huoltajien on helppo tarkastaa päivähoitoon mukaan otettavat asiat. Lisäksi KidPlan-järjestelmän käyttötarkoitus on esitelty oppaassa.

Oppaan väriteemaksi valikoituivat vihreän eri sävyt, jotka pohjautuvat Norlandian vihreisiin arvoihin. Päätimme tuoda oppaassa esiin luontoteemaa, sillä Norlandia Hilla on luontopäiväkoti. Opas sisältää kuvia visuaalisen ilmeen elävöittämiseksi. Oppaan kuvat ovat haettu Papunetistä lukuun ottamatta aloitussivun kuvaa. Oppaan aloitussivulle valikoitui Norlandian logosta tuttu puu, sillä opas on suunniteltu Norlandia Hillan päiväkotiin. Logossa kiteytyvät yhdessä kuvassa Norlandialle ominaiset arvot, ja se on visuaalisesti yksinkertainen sekä oppaan väriteeman mukainen.

Oppaassa on sisällysluettelo, jotta tiedon löytäminen on vaivattomampaa. Oppaassa jokainen aihe on otsikoitu sisällön selkeyttämiseksi. Värejä on käytetty nostamaan esiin tiettyjä osioita ja tekemään oppaasta visuaalisesti kiinnostavamman näköisen. Fontiksi valikoitui selkeä ja helppolukuinen kirjasintyyli.

6 Toiminnallisen opinnäytetyön eettisyys, kestävyys ja luotettavuus

Luottamus on perustana tutkimusta tehdessä ja se toteutuu, kun tutkittavien oikeuksia sekä ihmisarvoa kunnioitetaan. Tutkittavalla henkilöllä on oikeus vapaaehtoisuuteen tutkimukseen osallistumisessa sekä oikeus kieltäytyä tutkimuksesta. Tutkimukseen osallistuvalla henkilöllä on tarvittaessa annettava tietoa muun muassa tutkimuksen sisällöstä ja toteutuksesta sekä henkilötietojen käsittelystä. (TENK, 2019, s. 8) Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Tutkimuksessa ei pyydetä eikä käytetä kyselyyn osallistuvien henkilötietoja, eivätkä ne tällöin tule esiin tutkimuksessa. Lisäksi kyselyssä tuodaan ilmi kyselyn käyttötarkoitus.

Tieteen avoimuutta pystytään toteuttamaan tutkimuksessa kerätyn aineiston tallentamisella, jolloin muiden tutkijoiden on mahdollista päästä siihen käsiksi. Avoimuus tieteessä onkin välttämättömyys kriittiselle tarkastelulle ja näin ollen sille, että tiede kehittyy. (TENK, 2019, s. 12) Opinnäytetyössä tutkimuksen vaiheet ovat esitelty avoimesti.

Hyvän tieteellisen käytännön mukaan saadut tutkimustulokset esitetään sellaisina kuin ne ovat, eikä vääristellä havaintoja tai tuloksia (TENK, 2012, s. 8). Tutkimuksessa on käytössä avoimia kysymyksiä, jolloin väärinymmärrysten mahdollisuus on olemassa niin vastaajilla kuin tutkijoilla. Tutkijan on tehtävä täsmällinen selonteko tutkimuksen luotettavuuden vuoksi läpi tutkimuksen kaikkien vaiheiden (Hirsjärvi ym., 2009, s. 232).

Opinnäytetyössä kestävä elämäntapa näkyy oppaan sekä kyselyn tuottamisessa sähköisesti. Oppaan on tarkoitus olla saatavilla digitaalisessa muodossa jokaiselle, jolloin sitä ei tarvitsisi tulostaa. Päivitettävä sähköinen opas on myös kestävä valinta, joka säilyy pitkälle tulevaisuuteen.

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tarjota tukea päivähoiton aloitukseen uusille asiakasperheille sekä luoda opas sen tueksi. Opinnäytetyöprosessin alussa pohdiskelimme eri aiheita työllemme, minkä lopuksi päädyimme valitsemaamme aiheeseen. Halusimme myös toteuttaa konkreettisen tuotoksen osana opinnäytetyötä. Toiveena oli, että opas jäisi tilaajalle käyttöön ja siitä olisi mahdollisimman paljon apua tulevaisuudessa. Lähdimme etsimään aiheeseen liittyvää tietoperustaa ja perehtymään aiheeseen syvemmin. Mielestämme tietoperustassa on käsitelty työn kannalta oleelliset aiheet ja olemme tyytyväisiä siihen, millaiseksi tietoperusta muodostui.

Jälkeen päin katsottuna olisimme tehneet joitakin ratkaisuja toisin. Prosessin aikataulutuksen suhteen olisi voitu tehdä tarkempia suunnitelmia, jotta työn eteneminen olisi varmistettu jo hyvissä ajoin. Oლისimme voineet jakaa työtehtäviä enemmän parina, jolloin aikaa olisi käytetty viisaammin. Toisaalta olemme perehtyneet molemmat hyvin työn aiheisiin ja päässeet samalla pohtimaan näkemyksiä yhdessä sekä toteuttamaan työn vaiheita keskustellen.

Oლისimme toivoneet kyselyyn enemmän vastaajia. Vastausajan pidentäminen oli kannattava päätös, mutta pohdimme, olisiko esimerkiksi ennakkomotivointi kyselyn vastaanottajille tai paperinen versio voinut tuoda enemmän vastauksia. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta suurempi otanta olisi ollut parempi, mutta koemme silti saaneemme kattavasti ja monipuolisesti kokemuksia oppaan työstämistä varten. Lisäksi jotkin kysymykset olisivat voineet olla suljettuja kysymyksiä, jotta tuloksia olisi voinut jaotella selkeämmin.

Opinnäytetyöprojektin aikana keskityimme huolelliseen työnjälkeen ja olemmekin erityisesti tyytyväisiä tarkkuuteen työssämme. Keskustelimme avoimesti työhön liittyvistä kysymyksistä ja otimme huomioon toistemme mielipiteet sekä annoimme rakentavasti palautetta toisillemme läpi työskentelyn. Yhteistyö sujui joustavasti ja saumattomasti. Työskentelimme paljon Microsoft Word Onlinessa, joka mahdollisti työskentelyä yhdessä, vaikka teimmekin

työtä eri paikoissa. Lisäksi hyödynsimme paljon Teams-sovellusta kokouksiin. Olemme tyytyväisiä kerättyyn tietoperustaan ja kasvattamaamme ammatilliseen osaamiseen opinnäytetyön teon aikana.

Olemme vahvistaneet omaa osaamistamme liittyen varhaiskasvatuksen aloituksen tukemiseen. Varhaiskasvatuksen aloitus aiheena on ollut ajankohtainen työssämme ja olemme päässeet hyödyntämään oppimaamme työskennellessä aloittavien lasten parissa päiväkodissa. Opinnäytetyön myötä olemme havainnoineet omassa työssämme enemmän päivähoiton aloitukseen liittyviä tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa lapsen sopeutumiseen. Tulevaisuudessa tulemme kehittämään ammattitaitoamme varhaiskasvatuksen aloitusta koskien ja huomioimaan lasten yksilölliset tarpeet.

Uskomme, että saamme tarjottua tukea huoltajille päivähoiton aloitukseen tehdyllä oppaalla. Oppaan sisällöstä tuli eheä kokonaisuus ja pidämme siitä, millaiseksi se lopulta muotoutui. Tarve oppaalle oli tutkimuksen vastausten perusteella suuri, ja mielestämme oppaan sisältö vastaa näihin tarpeisiin ja toiveisiin, joita huoltajilla oli aloituksen yhteydessä.

Lähteet

- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2009). *Tutki ja kirjoita*. Tammi.
- Karikoski, H. & Tiilikka, A. (2020). *Eheä kasvunpolku – haaste yhteiskunnalle*. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (ss. 78–94). PS-kustannus.
- Karila, K. (2006). Kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena. Teoksessa K. Karila, M. Alasuutari, M. Hännikäinen, A.R. Nummenmaa & H. Rasku-Puttonen (toim.), *Kasvatusvuorovaikutus* (ss. 91–108). Vastapaino.
- Kronqvist, E.-L. (2020). Varhaispedagogiikan kehityspsykologinen perusta. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (ss. 10–28). PS-kustannus.
- Lempäälä. (2022). *Lempäälän kunnan varhaiskasvatussuunnitelma*.
<https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/kunnallinen-varhaiskasvatus/>
- MLL. (21.1.2020). *Lapsi aloittaa päivähoidon*. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Haettu 19.10.2022 osoitteesta [https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkeja-lapsiperheen-
arkeen/lapsi-aloittaa-paivahoidon/](https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkeja-lapsiperheen-arkeen/lapsi-aloittaa-paivahoidon/)
- Munter, H. (2001). Lapsi aloittaa päivähoidon. Teoksessa A. Helenius, K. Karila, H. Munter, P. Mäntynen & H. Siren-Tiusanen (toim.), *Pienet päivähoidossa: alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita* (ss. 35–64). WSOY.
- Neuvokas perhe. (13.3.2020). *Arkirytmä – voimaa arjen rutiineista*. Haettu 9.11.2022 osoitteesta <https://neuvokasperhe.fi/artikkeli/arkirytmä-voimaa-arjen-rutiineista/>
- Norlandia. (n.d.). *Yritys*. Haettu 4.11.2022 osoitteesta <https://norlandia.fi/fi/>
- Norlandia päiväkodit. (n.d.-a). *Norlandia Hilla*. Haettu 18.10.2022 osoitteesta <https://norlandiapaivakodit.fi/hilla/>
- Norlandia päiväkodit. (n.d.-b). *Miksi Norlandia Hilla?* Haettu 18.10.2022 osoitteesta <https://norlandiapaivakodit.fi/hilla/miksi-norlandia-hilla/>
- OPH. (n.d.). *Mitä on varhaiskasvatus?* Opetushallitus. Haettu 10.10.2022 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>

OPH. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet*. Opetushallitus.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_0.pdf

Perusopetuslaki 628/1998.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=perusopetuslaki#L7P26>

Sinkkonen, J. (2004). Kiintymyssuhdeteoria – tutkimus löydöksistä käytännön sovelluksiin.

Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim, 120(15), 1866–73.

<https://www.duodecimlehti.fi/duo94437>

Suomen Vanhempainliitto. (2019). *Päiväkoti alkaa, tervetuloa! – Opas varhaiskasvatukseen siirtyvän lapsen vanhemmille*. https://vanhempainliitto.fi/wp-content/uploads/2021/06/Paivakoti-alkaa-tervetuloa_verkkoversio-2021.pdf

TENK. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. Tutkimuseettinen neuvottelukunta.

[https://tenk.fi/sites/default/files/2021-](https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf)

[01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf](https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf)

TUNI. (n.d.-a). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat*. Tietoarkisto.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-nakokulmat/>

TUNI. (n.d.-b). *Teemoittelu*. Tietoarkisto.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.

Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180753>

Varhaiskasvatuslaki 540/2018.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=varhaiskasvatuslaki>

Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma

Opinnäytetyön nimi: Opas uusille asiakasperheille varhaiskasvatuksessa

Opinnäytetyön tekijät: Autere Sanni, Tahvanainen Tiia

AINEISTON HANKINNAN MENETELMÄT JA AINEISTON MUOTO

Aineisto kerätään luontopäiväkoti Norlandia Hillan Toukkien varhaiskasvatusryhmän huoltajilta sähköisellä kyselyllä. Aineisto kerätään sähköisellä Webropol-kyselyllä. Linkki kyselyyn löytyy huoltajien KidPlanista, josta pääsee vastaamaan anonyymisti. Analysoitava aineisto tulee olemaan tekstimuodossa.

Tutkimuslupa hankitaan työn tilaajalta. Kyselyyn vastataan anonyymisti, eikä henkilötietoja kerätä. Tutkimuksen teossa noudatetaan tutkimuseettisiä periaatteita.

AINEISTOJEN SÄILYTYS OPINNÄYTETYÖPROSESSIN AIKANA

Opinnäytetyön tutkimusaineistoa tallennetaan ja säilytetään opinnäytetyön tekijöiden tietokoneella omissa tiedostoissa. Aineistoa ja tuloksia pääsee käsittelemään ainoastaan opinnäytetyön tekijät. Molemmilla opinnäytetyön tekijöillä on hallussaan aineistot ja tulokset.

AINEISTOJEN KÄSITTELY OPINNÄYTETYÖN VALMISTUTTUA

Opinnäytetyössä kerättyä aineistoa käytetään vain ja ainoastaan tässä opinnäytetyössä sekä tutkimuksessa. Opinnäytetyön valmistumisen jälkeen aineisto tuhoaan 1 vuoden kuluttua opinnäytetyön hyväksymispäivästä. Tähän asti aineistoa säilytetään tutkimuseettisiä periaatteita noudattaen ja niin, että aineisto on vain opinnäytetyön tekijöiden saavutettavissa.

**Liite 2. Päivähoidon aloitusopas – Tervetuloa Norlandia
Hillaan!**

PÄIVÄHOIDON ALOITUSOPAS

*TERVETULOA
NORLANDIA HILLAAN!*

Kuva: Norlandia Päiväkodit

SISÄLLYSLUETTELO

YHTEYSTIEDOT

PÄIVÄKODIN ESITTELY

MITÄ VARHAISKASVATUS ON?

PÄIVÄKODIN ALOITUS

LAPSEN SOPEUTUMINEN PÄIVÄKOTIIN

ASIAKASMAKSUT

HOITOAJAT

HOITOPÄIVÄ

KIDPLAN

LAPSEN SAIRASTUESSA

MITÄ MUKAAN PÄIVÄKOTIIN?

Kevät 2023

Sanni Autere & Tiia Tahvanainen

YHTEYSTIEDOT

Osoite: Linnajärventie 2, 37560 Lempäälä

Puhelinnumero: 010 8367 304 (Päiväkodin johtaja Eija Järvinen)

Aukioloajat: 6.30—17

Sähköposti: eija.jarvinen@norlandia.com

Ryhmät

Puput puh. 010 8367 306

Sisiliskot puh. 010 8367 307

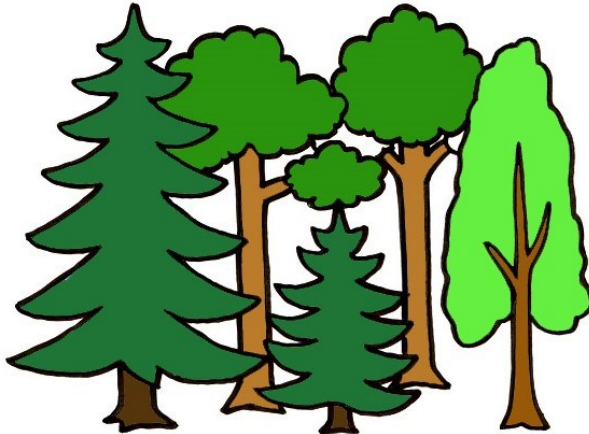
Kissat puh. 010 8367 324

Kirput puh. 010 8367 305

Toukat puh. 010 8367 305

PÄIVÄKODIN ESITTELY

Norlandia Hilla on luontopäiväkoti, joka sijaitsee Lempäälän Kuljussa. Hilla on lämminhenkinen ja yhteisöllinen päiväkotikoti, jossa vietetään paljon aikaa liikkuen ja oppien luonnossa sekä luonnosta. Jokapäiväisessä toiminnassamme korostamme luonnon arvoa sekä kestävän kehityksen tukemista.

Kuva: Pedanet

Päiväkoti Hilla on päivähoitopaikka, jonka on tilat suunniteltu noin 65 lapselle. Hillan ryhmätilat on jaettu kahteen päähän päiväkotia. Pienten puolella on Kirppujen sekä Toukkien ryhmätilat, kun taas isojen puolelta löytyy niin Pupujen, Sisiliskojen että Kissojen ryhmätilat. Toiminnan lisäksi ryhmien ruokailut ja lepoaikat toteutuvat ryhmien omissa tiloissa. Päiväkodin tiloista löytyy myös oma liikuntasali, joka on aktiivisessa käytössä jokaisella ryhmällä.

Hillassa on viisi lapsiryhmää, jotka on jaettu pääosin ikätason mukaisesti. Puput on viskariryhmä 5-vuotiaille esikouluun valmistautuville lapsille. Sisiliskot ja Kissat ovat kaksi muuta isojen päässä sijaitsevaa ryhmää. Kirput ja Toukat taas ovat pienten ryhmiä, joissa on alle 3-vuotiaat lapset. Hillassa lapsiryhmät ovat kahden kasvattajan ryhmiä, joissa on yleensä lastenhoitaja sekä varhaiskasvatuksen opettaja.

MITÄ VARHAISKASVATUS ON?

Varhaiskasvatus on palvelu, joka on suunnattu 0–6-vuotiaille lapsille. Se on tavoitteellisen ja suunnitelmallisen kasvatuksen sekä hoidon ja opetuksen muodostama kokonaisuus, jossa pedagogiikalla on suuri painoarvo. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä lisää hyvinvointia.

Varhaiskasvatuksen käytänteet perustuvat valtakunnallisesta varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, kunnallisista varhaiskasvatussuunnitelmista ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmista. Lisäksi varhaiskasvatustilain määrrittelee varhaiskasvatuksen toimintaa.

Varhaiskasvatuksessa yhdellä työntekijällä voi olla enintään seitsemän yli 3-vuotiasta ja neljä alle 3-vuotiasta lasta.

Lempäälän varhaiskasvatuksessa korostetaan positiivista pedagogiikkaa, hyvän huomaamista ja vahvuuksien tunnistamista. Arvoperustamme keskiössä ovat lapsi ja hänen kokonaisvaltainen hyvinvointinsa. Lasta kuunnellaan ja tuetaan arjen asioissa, annetaan turvaa ja läheisyyttä sekä vahvistetaan lapsen oikeuksia ja osallisuutta.

PÄIVÄKODIN ALOITUS

Varhaiskasvatuksen aloittaminen on usein suuri muutos perheen elämässä. Merkittävimpiä tekijöitä varhaiskasvatuksen aloituksessa on kasvattajien ja huoltajien kasvatusyhteistyön tärkeys ja sen perustan luominen sekä lapsen turvallinen päivähoiton aloitus ja kiintymyssuhteiden ylläpitäminen. Päiväkotiryhmän kanssa kannattaa sopia tutustumiskäynneistä, jolloin pääsee lapsen kanssa yhdessä tutustumaan ryhmän työntekijöihin, lapsiin ja päiväkodin ympäristöön.

Tutustumiskäynneillä voidaan keskustella myös lapsen hoitoon liittyvistä toiveista ja ajatuksista.

Kuva: Pedanet

LAPSEN SOPEUTUMINEN PÄIVÄKOTIIN

Lapset sopeutuvat eri tavoin päivähoiton aloitukseen ja sopeutumisvaihe kestää toisilla lapsilla pidempään kuin toisilla. Lapsen sopeutumisen nopeus päiväkotiin riippuu muun muassa lapsen iästä, temperamentista ja aiemmista kokemuksista. Myös huoltajan reagointi ja toimiminen vaikuttavat. Jos huoltaja suhtautuu

päiväkotiin myönteisesti ja luottavaisesti, se välittyy lapsellekin. Muista olla kärsivällinen ja anna sopeutumiselle aikaa.

Lapsen reagoiminen uuteen elämänvaiheeseen on tavallista. Reagoititapoja voivat olla mm. takertuminen huoltajaan, kiukuttelu, univaikeudet, syömisen pulmat tai kastelu. Lapsen erilaisille tunteille tulee antaa tilaa, eikä tuomita niitä. Reagoitivaihe voi tulla myös vasta myöhemmin päiväkodin aloituksesta, kun lapsi alkaa tajuamaan, että hän jääkin hoitoon joka päivä.

ASIAKASMAKSUT

Lempäälän varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perustuvat lakiin sekä Lempäälän sivistyslautakunnan päätöksiin. Perhekokoo, perheen tulot ja lapselle valittu hoitoaikaporras vaikuttavat asiakasmaksun suuruuteen. Hoitoaikaporras määräytyy lapsen hoitotarpeesta, ja hoitoaikaportaasta tehdään päätös, johon tulisi sitoutua

vähintään kolmeksi kuukaudeksi. Valittua hoitoaikaporrasta ei saa ylittää. Mikäli lapsen hoidon tarpeesta ei ole vielä varmuutta tai tarve vaihtelee, hoitoaikaporras valitaan maksimitarpeen mukaan.

	Tunnit/kk	Maksu kokoaikaisesta maksusta	Maksu korkeintaan €
Porras 1 (ei perhepäivähoidossa)	0-85	50 %	148 €
Porras 2 (ei perhepäivähoidossa)	86-120	70 %	207 €
Porras 3	121-150	85 %	251 €
Porras 4	yli 151-	100 %	295 €

Pääsääntöisesti varhaiskasvatuksesta peritään täysi maksu, vaikka lapsella olisi poissaoloja. Joissain tapauksissa poissaolot voivat kuitenkin vaikuttaa maksuun. Näitä voivat olla esim. lapsen poissaolo kaikkina kalenterikuukauden toimintapäivinä sairauden vuoksi, jolloin maksua ei peritä ollenkaan tai vähintään 11 toimintapäivää poissa sairauden vuoksi, jolloin peritään vain puolet maksusta. Tällöin tulee toimittaa lääkärintodistus. Maksusta peritään puolet, jos lapsi on poissa jonkun muun kuin sairauden vuoksi kaikki kalenterikuukauden päivät.

Palveluseteli myönnetään oman kunnan asukkaille. Palveluseteli on harkinnanvarainen ja tulosidonnainen etuus eikä siihen ole lakisääteistä subjektiivista oikeutta. Norlandia Hilla on Lempäälän hyväksymä palvelusetelituottaja.

Tulotarkastus

Lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa tehdään tuloksetyys asiakasmaksuja varten. Tuloksetyys tulee tehdä ensimmäisen kalenterikuukauden aikana, kun lapsi aloittaa päivähoiossa. Mikäli tuloksetyystä ei saada sen kalenterikuukauden aikana, kun lapsen varhaiskasvatus on alkanut, tullaan hoiossa perimään enimmäismaksu.

Alla olevasta linkistä pääset tekemään arvion asiakasmaksun suuruudesta:

<https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/sahkoisetpalvelut/sahkoinen-asiointipalvelu/>

Asiakasmaksuihin liittyvissä kysymyksissä voit ottaa yhteyttä:

Varhaiskasvatuksen palvelusihteeri Pauliina Lähdevuori
puh. 050 3839 604, pauliina.lahdevuori@lempaala.fi

HOITOAJAT

Päivähoitoa aloittaessa huoltajat tekevät päiväkotiin hoitosopimuksen. Hoitosopimuksessa määritellään muun muassa lapsen hoitoajat, joista pidetään pääsääntöisesti kiinni. Sovittuja, ennalta ilmoitettuja hoitoaikoja tulee noudattaa, lukuun ottamatta äkillisiä muutoksia. Tällaisia muutoksia voivat olla ylimääräiset vapaapäivät, hoitopäivien vaihtamiset, sairastumiset ja hoitopäivien pidentämisen tarve.

Hoitoajat tulee ilmoittaa hyvissä ajoin, mutta viimeistään kuitenkin edeltävän viikon maanantaina. Hoitoajat voi ilmoittaa ensisijaisesti KidPlanissa, mutta myös tekstiviestillä, tai kasvatusten suoraan henkilökunnalle. Vain ennalta ilmoitettuihin hoitoaikoihin sitoudutaan. Erytistapauksina pidetään äkillistä hoidontarvetta, jonka mahdollisuutta voi tiedustella päiväkodista lapsen omasta ryhmästä. Ilmoitus on tärkeää tehdä myös lapsen poissaoloista, on kyseessä sitten sairaspöissaolo

tai vapaapäivä. Yleisistä loma-ajoista ja niiden hoidontarpeista kysellemme jo hyvissä ajoin, jotta voimme suunnitella esimerkiksi henkilökunnan lomat sekä tehdä muut tarvittavat järjestelyt loma-ajalle.

HOITOPÄIVÄ

Päiväkodissa hoitopäivää rytmittävät ruokailut, ulkoilut sekä päivälepo. Tuttu päivärytmi tuo turvaa ja ennakoitavuutta lapsen jokaiseen päivään.

Kuva: Pedanet

Hoitopäivä

Päivittäinen toimintamme suunnitellaan lasten mielenkiinnonkohteiden sekä toiveiden ja tarpeiden pohjalta. Toimintamme pohjautuu aina varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminta voi olla esimerkiksi askartelua, ohjattua liikuntaa ja leikkejä, musiikkituokioita tai yhteisiä lukuhetkiä. Painotamme toimintamme suunnittelussa leikin itseisarvoa, ja annammekin niin vapaalle kuin tuetulle leikille paljon aikaa osana arkea.

Ulkoilu

Hillassa pyritään ulkoilemaan mahdollisimman paljon, säällä kuin säällä. Ulkoilemme aamu- ja iltapäivisin päiväkodin pihassa, mutta teemme myös paljon retkiä. Osana luontolupausta, jokainen ryhmä retkeilee vähintään kerran viikossa. Retkiä voidaan tehdä vaikkapa lähimetsiin, leikkipuistoihin tai kirjastoon.

Ruokailu

Hoitopäivän aikana lapsenne saa maistuvan aamupalan, lounaan sekä välipalan. Opettelemme yhdessä ruokaillessa hyviä pöytätapoja ja tutustumme uusiin makumaailmoihin. Ruoka-aineallergioista tulee toimittaa lääkärintodistus, jolloin huolehdimme lapsellenne hänen ruokavalionsa mukaisen ruuan.

Päivälepo ja unet

Lounaan jälkeen vietämme päivälepoa. Lepohetken pituus riippuu lapsen yksilöllisestä levon sekä unen tarpeesta. Lepohetkellä kuuntelemme yhdessä satuja ja musiikkia.

Kuva: Pedanet

Päivärytmi Hillassa

(aikataulussa on ryhmä- ja päiväkohtaista vaihtelua)

6.30 Päiväkoti aukeaa

8.00 Aamupala

9.00 Aamupäivän toiminta/ulkoilu

11.00 Lounas

12.00 Lepohetki

14.00 Välipala

15.00 Iltapäivän ulkoilu

17.00 Päiväkoti sulkeutuu

KIDPLAN

KidPlan toimii yhteydenpitovälineenä päiväkodin ja huoltajien välillä. Jokainen huoltaja saa päivähoidon aloituksen yhteydessä omat tunnuksensa, joilla pääsee kirjautumaan sisään. Järjestelmässä ilmoitetaan esimerkiksi lapsen poissaoloista, arkeen liittyvistä

tärkeistä aiheista sekä hoitoajoista. Huoltajat voivat merkitä itse lapsensa vapaapäivälle, lomalle tai sairaaksi. Näistä muutoksista on silti hyvä laittaa myös ilmoitus päiväkotiin.

LAPSEN SAIRASTUESSA

Mikäli lapsi sairastuu hoitopäivän aikana, ilmoitamme siitä pikimmiten aina huoltajalle. Sairas lapsi tulee hakea hoidosta mahdollisimman nopeasti kotiin. Lapsen sairastuessa kotona, päiväkotiin ilmoitetaan asiasta viestillä KidPlaniin tai tekstiviestillä lapsen omaan ryhmään.

Sairaana lapsen tulee olla kotona lepäämässä, kunnes vointi on sellainen, että lapsi jaksaa olla osana päiväkodin normaalia toimintaa. Ohjesääntönä on pysyä kuumeen jälkeen yksi kuumeeton päivä kotona, kun taas

vatsataudista pitäisi pitää kaksi oireetonta päivää kotipäivänä.

Jos kotona sairastetaan jotakin tarttuvaa tautia, olisi lapsi hyvä pitää päivähoidosta pois tartuntavaaran vuoksi. Täitä tai kihomatoja havaitessa on syytä ilmoittaa niistä aina hoitopaikkaan.

Lapsen ollessa lääkekuurilla, lapsi voi tulla päiväkotiin ollessaan hyvävointinen. Lääkkeiden antaminen tapahtuu kotona ja on huoltajien vastuulla. Päiväkodissa voidaan antaa ainoastaan lääkärin määräämiä reseptilääkkeitä, jotka ovat alkuperäisessä pakkauksessa. Mikäli reseptilääkkeitä on annettava hoitopäivän aikana, huoltajien kanssa tehdään lääkehoitosopimus.

MITÄ MUKAAN PÄIVÄKOTIIN?

Päiväkodissa on hyvä olla reilusti varavaatteita, sillä ne voivat likaantua tai kastua päivän aikana. Tarkistatthan vaatteiden koon ja kunnon säännöllisesti. Likaiset vaatteet, niin sisä- kuin ulkovaatteetkin, pestään kotona.

Muistatthan **nimikoida** (esim. nimitarroilla tai tussilla) päiväkotiin tuomat vaatteet, jalkineet, varusteet ja tavarat!

- Paitoja, lyhyt- sekä pitkähihaisia
- Housuja, kesällä shortseja
- Sukkia
- Sisätossut/jarrusukat
- Alushousuja (jos vaipat eivät ole enää käytössä)
- Villahaalari tms. kylmemmällä säällä
- Haalari/takki ja ulkohousut
- Kurahaalari/sadetakki ja -housut
- Kurarukkaset
- Sähän soveltuvat hanskat/rukkaset
- Sähän soveltuva päähine
- Kauluri tms. kylmemmällä säällä
- Sähän soveltuvat kengät
- Kumisaappaat
- Villasukat kylmemmällä säällä
- Vaippoja (jos lapsella käytössä)
- Unikaveri (jos lapsella käytössä)
- Tutteja (jos lapsella käytössä)
- Ksylitolipastilleja
- Pieni reppu retkille
- Kesällä aurinkorasva ja juomapullo

Kuvat: Pedanet

LÄHTEET:

Lempäälä. (n.d.). *Asiakasmaksut*.

<https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/asiakasmaksut/>

Lempäälä. (2022). *Lempäälän kunnan varhaiskasvatussuunnitelma*.

<https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/hyva-arki/>

Lempäälä. (n.d.). *Palveluseteli*.

<https://www.lempaala.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/yksityinen-varhaiskasvatus/palveluseteli/>

Karikoski, H. & Tiilikka, A. (2020). Eheä kasvunpolku – haaste yhteiskunnalle. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (ss. 78–94). PS-kustannus.

Karila, K. (2006). Kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena. Teoksessa K. Karila, M. Alasuutari, M. Hännikäinen, A.R. Nummenmaa & H. Rasku-Puttonen (toim.), *Kasvatusvuorovaikutus* (ss. 91–108). Vastapaino.

MLL. (21.1.2020). *Lapsi aloittaa päivähoidon*.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

[https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkeja-lapsiperheen-
arkeen/lapsi-aloittaa-paivahoidon/](https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkeja-lapsiperheen-
arkeen/lapsi-aloittaa-paivahoidon/)

Norlandia päiväkodit, (n.d.)

<https://norlandiapaivakodit.fi/hilla/>

OPH. (n.d.). *Mitä on varhaiskasvatus?* Opetushallitus.

[https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-
varhaiskasvatus](https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-
varhaiskasvatus)

OPH. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.*
Opetushallitus.

[https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-
service/api/dokumentit/8274670](https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-
service/api/dokumentit/8274670)

Varhaiskasvatuslaki 540/2018.

[https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540?s
earch%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=varhaiska
svatuslaki](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540?s
earch%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=varhaiska
svatuslaki)

Kuvat:

<https://norlandiapaivakodit.fi/hilla>

<https://papunet.net/>